

Útviklingurin stórir — men lærlingarnir mugu til Danmarkar

Øll tey, sum í dag læra til radio- og elektronikkemekanikkara í Føroyum, skulu niður á tekniskan skúla í lærutíðini.

Men í dag er útviklingurin so stórur á hesum øki, at tann teoretiska útbúgvingin av hesum sokallaðu veikstreymsmekanikkarum átti at verið í Føroyum.

At að er tørvur á hesi útbúgving ivast Poul Kjartan Bærentsen, skulastjóri, Jógvan Hammer, a landsskúlafrýsitingini, og Clifford Pedersen, lærari á tekniska skúlanum í Ringsted, ikki í.

Sosialurin hevur havt eina samrøðu við hesar trýggjar samband við, at Clifford Pedersen hevur havt eitt eftirútbúgvingarskeið í Føroyum í mikróprossarum fyri veikstreymsmekanikkarar.

Hetta var tað sjevnda skeiði í eftirútbúgving fyrri radio- og elektronikkemekanikkarar. Fyrra skeiðið hava verið hildin í digital-teknikk í og II og nú hava trí eftirútbúgvingarskeiði verið hildin í mikróprossarum. Tilsamans hava millum 70 og 80 luttikið á hesum eftirútbúgvingarskeiðunum.

Endamálið við skeiðunum er at geva luttakurum eina introduktion til sjálfan teknikkinn í mikróprossarum. Teir læra at programmera í maskinmáli, og fáa eina føling við, hvussu tað verður programmerað, greiðir Clifford Pedersen frá.

Ivasamt við serskeiðum í Føroyum

Viðari útbúgving má fara fram á serskeiðum, men um henda kann fara fram í Føroyum ivast Clifford Pedersen í. Í øllum førum kann hon helst ikki fara fram í Føroyum, fyrr enn grundútbúgvingin eisini er í Føroyum. Útgerðin til læringarútbúgvingina, kann í vissan mun eisini brúkast til eftirútbúgvingina. Tó er neyðugt at útvega nakar av útgerð afturat.

Clifford Pedersen virsir í hesum sambandi á, at hetta fakið hevur flest eftirútbúgvingarskeiðið.

Men tað lagna er, at eingin teoretisk grundútbúgving er á tekniska skúlanum, hoast tann praktiska læran finst í Føroyum.

Arbeida við at fáa skulagongdina í Føroyum

Tann teoretiska útbúgvingin hevur to verið eitt skifti í Føroyum fyri mongum árum

Clifford Pedersen: — Um grundútbúgvingin var í Føroyum var eisini lættari at hava eftirútbúgvingarskeið í Føroyum. Sum nú er mugu vit taka útgerðina úr Danmark hvørja ferð

síðini. Hon fall niður fyrri, men nú verður arbeitt við aftur at fáa skúlan í Føroyum.

Poul Kjartan Bærentsen sigur, at skúlin veit, hvat tað kostar at fáa hesa útbúgvingina, og skúlin hevur søkt skulamyndugleikarnar um at fáa útbúgvingina aftur, men málið er ikki heilt greitt enn.

Stjórni á tekniska skúlanum virsir í hesum sambandi á, at talan er um eitt vaksandi fak — edv-tolini og sjónvarpstólini vaksa í tali — meðan onnur fak eru nærum horvin ella steðgur er komin í.

Serliga innan sjóvinnu

Jógvan Hammer, sum situr í skulans fakliga nevnd fyri veikstreymsmekanikkarar og sum hevur samskipað eftirútbúgvingarskeiðini, heldur, at serliga er brúk fyrri elektronikkemekanikkarum í aldrinum 25—45 ár.

Eftir at skeiðið var lokið fingi luttakarnir progv, at teir hava luttikið á eftirútbúgvingarskeiði í mikróprossarum, sum er ein komponentur, sum ger viðgerðir — t.d. data- og tekstviðgerðir — og finst m.a. í radio- og sjónvarpstólum, koliskapum o.s.fr.

Clifford Pedersen sigur, at hetta er eitt ógvuliga fleksibult og biligt modul, sum kann brúkast í nærum øllum.

— Tá tað er so biligt, er tað so ikki biligari bara at skifta út? — Ju, men mekanikkararnir skulu helst kenna nakar til upprunin, sigur Clifford Pedersen.

jo-mo

Sjúkrakassarnir:

Farið ikki til lækna í úrtíð!

Meginfelagið hjá føroysku sjúkrakassunum fer í lýsingum at heita á limirnar um ikki at fara til lækna í úrtíð.

Hetta verður sagt í eini frágreiðing um aðalfundin og roknskapirnar fyrri 1981 og 80. Víst verður í hesum viðfangið til, at lækna hjálpin er vaksin nógv og at úrtíðarrokningarnar gera mesta munin

Teir flestu sjúkrakassarnir í Føroyum eru í fíggjarligum trupulleikum.

Men rakstrarúrslitið í fjór gjørdist kortini betri enn árið fyrri, tá føroysku sjúkrakassarnir høvdu stívlaga eina millión kr. í halli.

Í fjór javnvigaði hall og avlop. Sjeý sjúkrakassar høvdu hall, meðan fyrra góvu avlop í 1981.

Hetta sæst í eini frágreiðing og í roknskapinum fyrri tvey tey seinastu árini hjá Meginfelag Sjúkrakassa Føroya, MSF, sum hevði aðalfund í Havn fyrri stuttum. MSF heldur aðalfund ánnahvørt ár.

Roknskapurin fyrri 1980 javnvigar við 22,5 mill. kr. Fyri 1981 er talið 25,7 mill. kr.

Størsti útreiðsluposturin hesi bæði árini var heilivagur. Í 1980 fóru 6,93 mill. kr. til heilivag og í fjór fóru 7,87 mill. kr. Men vanlig lækna hjálpin er nær um líka stør — 6,6 mill. kr. í fyrriaárið og 7,54 mill. kr. í fjór.

Í hesi tvey árini — í mun til roknskapin fyrri 1979 — eru útreiðslurnar til vanlig lækna hjálpin óttar við umi. tveimum milliónum.

Farið ikki til lækna í úrtíð!

Í frágreiðingini verður sagt, at hesin vøkturin partvist stavar frá dýrtíðarviðgerð av lönunum, men at tað, sum ger mesta munin, eru úr-

tíðarrokningarnar, sum MSF mangan heldur eru í meira lagi.

— Tað er roynt fyrr at heita á limirnar um ikki at fara óneyðugt til lækna í úrtíð. Tað hjálpir og tí royna vit aftur nú við lýsingum. Tað verður gjørt í teirri fón at færri rokningar koma til sjúkrakassarnar, men tað er eins væl fyrri at sleppa læknum undan at verða órogvadar, tí teir hava sitt dagliga arbeiði at rokja, siga Elias Johansen og Harry S. Johansen í viðmáfrá-søgn teirra.

Aðrar stórru upphæddir á roknskapinum eru tannlæknaútreiðslurnar, sum í fjór vóru 3,0 mill. kr., og útreiðslurnar til fyrising, sum í fjór vóru 2,3 mill. kr.

Tannlækna hjálpin í 1979 var 1,75 mill. kr. Fyrisitingin kostaði tá 2,12 mill. kr.

Serlækna hjálpin er eisini rættuliga stør — í 1981 1,8 mill. kr. og er talið útvið tveivald tá tey seinastu árini.

Limagjaldið økt munandi

Limagjaldið vaks munandi frá 1980 til 81 — úr 14,7 upp í 17,45 mill. kr. Í frágreiðingini verður sagt, at hóast limagjaldið varð hækkað, bótir tað ikki nógv um úrslitið, tí útreiðslurnar vaksa tá upp aftur meira.

Statsstjóðin í fjór var 6,55 mill. kr. ella knapp-

liga ein millión meira enn árið fyrri. Rentuinntøkan var ein millión.

Færri B-limir

Samlaða limatalið var við árslok 31.110. Talið vaks við 565 í árinum. Í 1980 vaks talið við 469.

Flestu eru A-limir — tilsamans 25.078, ella 897 fleiri enn við ársbyrjan. B-limitalið var 5.448 við árslok. Tað eru 319 færri enn fyrst í árinum. Fyrraárið vaks A-limitalið við 358, meðan B-limitalið vaks við 47.

Afturat hesum koma C-limir, hvilandi og sigl-andi limir, tilsamans 5—600.

Stjórnin nær um óbroytt

Nevndin í meginfelagnum er samansett av umboðum fyrri sjeý valdomi. Tey fyrri Sudurstreymoy, Eysturoy og Sandoy vóru á valið. Fyri Eysturoynna valdi fundurin Hans Toftegaard, Fuglafirði, í staðin fyrri Jacob Højgaard, Runavik, sum er sjúkurl.

Nevndarlímirnir eru: Elias Johansen, Havn, (Lias í Rættara, blaðm.), sum er formaður, Trugvi Artung, Havn, J. Højgaard, Runavik, Steingrim Poulsen, Skopun Meinhard Jacobsen, Sorvagi, Tummus Joensen, Kollafirði, Niels í Buð, Hvannasundi og Kim Nielsen, Sumba.

jo-mo

Limatal, sammanlagt fyrri allar kassarnar:

	A	B	C	Ø	Øvfr.	Sjálv.	Tilsam.
Limir	Limir	Limir	Limir	Limir	Limir	Limir	Limir
1/1 1981	24.101	5.767	574	111	150	36.745	
31/12-81	25.078	5.448	577	122	160	36.385	
Mundur	+ 897	+ 319	+ 57	+ 11	+ 33	+ 565	

Íntakur, útreiðslur og ogn sammanlagt fyrri allar kassarnar:

	1980	1981
Limagjald	16.716.967,26	17.447.052,00
Útreiðslur	5.071.967,00	5.053.849,00
Rentur o.s. fr.	995.310,76	999.170,56
Hall f. árinum	1.140.264,24	676.400,00
---	22.512.579,44	23.576.541,12
Útreiðslur	2.000	202.460,00
Vanlig lækna hjálpin	6.600.942,67	7.146.866,27
Útreiðslur	1.054.700,44	1.795.546,56
Tannlækna hjálpin	2.075.260,76	3.020.096,78
Fyrisitingar viðgerðir	407.400,68	586.143,02
Heimaváðskarakt	527.953,14	115.374,16
Medisín	6.875.379,31	7.875.682,17
Brúllur og bændagjör	236.925,50	217.674,02
Jarðfaragjör	95.437,50	92.272,50
Kirkeprædika	138.934,56	194.277,00
Platinium	549.766,37	437.705,10
Jarðfaragjör	660.436,30	645.883,10
Úmæling o.s. fr.	2.125.794,27	2.295.296,70
Avlop f. árinum	0,00	528.525,00
---	22.512.579,44	23.576.541,12

Gn við árslok 8.265.170,35 | 8.267.276,57 |